

KARDINAL JAKOV LERCARO — IN MEMORIAM

18. listopada 1976. god. prestalo je kucati srce kardinala Jakova Lercara, nekadašnjeg nadbiskupa Bolognje. Lercaro se rodio 28. X. 1891. u Quinto al Mare (Genova), gdje će ostati do 1947. god., kad je izabran za rezidencijalnog biskupa Ravenne. Iz Ravenne prelazi u Bolognu 1952., a godinu dana kasnije Pio XII. ga imenuje kardinalom. 1968. god. povlači se iz javnog života u tišinu Vile sv. Jakova u Ponticelli di San Lazzaro kod Bologne, gdje je i umro 18. X. 1976. u 85. god. života.

Lercaro je bio duboko naobražen čovjek. »Pet talenata« koje je od Gospodina primio iskoristio je kao neumorni radnik u vinogradu Gospodnjem. Bio je doktor teologije, a uz to je završio i Biblijski institut u Rimu. Mnogo godina je predavao Sv. pismo i patristiku u sjemeništu u Genovi te vjeronauk u raznim školama. Već kao profesor želio je svoje znanje prenijeti u praksu života zalažući se za vjeronaučnu pouku, pobožnost i liturgijski duh, što je još više razvio kad je postao župnikom. Drugi svjetski rat ga je zatekao na dužnosti župnika. Kod njega su nalazili utočište svi progonjeni i zlostavljani, zbog čega je i sam mnogo trpio i bio proganjan.

Imenovanje za biskupa Ravenne pospješilo je i onako široku njegovu aktivnost: propovijedi, posjeti, duhovne vježbe, katehetski sastanci, studijski dani... Posebno je organizirao liturgijske tjedne, duhovne sastanke, koje su držali uvaženi stručnjaci, a i sam je u njima učestvovao ne samo u Italiji već i izvan nje. Zapaženo je njegovo učestvovanje na Međunarodnim liturgijskim kongresima 1953. u Luganu i 1956. u Asizu.

Kardinal Lercaro je bio preteča liturgijskog pokreta u Italiji i jedan od velikih pobornika liturgijske reforme koju je zacrtao II. vatikanski sabor. Posebno se zalagao za uvođenje živog jezika u liturgiju. S ponosom je isticao da je u najranijoj mladosti bio liturgijski odgojen. U svom djelu »**A Messa, figlioli**« dao je propise i smjernice za vjernike svoje nadbiskupije kako će djelatno učestvovati u misnoj žrtvi i zajedno s klerom iskazivati dostojno štovanje Bogu. To je smatrao temeljnim principom cjelokupne liturgijske obnove. Ljubav prema liturgiji, posebno prema euharistijskom slavlju, i zajedničkoj molitvi Crkve resilo je njegovu osobu već od rane mladosti. Ta se ljubav očitovala osobito u njegovoj svećeničkoj i biskupskoj pastoralnoj djelatnosti.

Cijela je Italija osjetila mnogovrsnu aktivnost kardinala Lercara. Posebno je to osjetio bolonjski kler, kojemu je on stajao na čelu dugi niz godina. Isti mu taj kler mnogo duguje, jer je s njim znao kao otac i pastir zajednički raditi i programirati, sastajati se i moliti. Posebno su zapaženi njegovi liturgijski sastanci i duhovne vježbe, koje je držao više puta a dva puta o Misi. Slušaatelji su mu izdali egzorte duh. vježbi pod naslovom: »**L'Eucaristia nelle nostre mani. Liturgia e catechesi**«.

Uza svu tešku situaciju u Bologni Lercaro probuđuje katoličke snage i okuplja ih oko sebe. On je uvijek znao sačuvati mir i vedrinu te pogledati istini u oči. Jasno je naglašavao da želi opsluživati Evandjelje u njegovoj autentičnoj i nepatvorenoj formi. Stoga se želio približiti svima, bez obzira na poteškoće na koje je nailazio. Zbog otvorenosti prema svima nazvan je »**crvenim kardinalom**«.

Kard. Lercaro je mnogo radio na pripremi Koncila svojim nastupima i svojim člancima po raznim novinama i revijama. Dobro je znao da će Koncil dati usmjerenje Crkvi danas, kao što je koncil u Jeruzalemu dao usmjerenje mladoj Crkvi. Koncil ga je zatekao u jeku njegovih nastojanja oko liturgijskog života svoje nadbiskupije.

9. rujna 1963. god. Pavao VI. imenuje Lercara jednim od četvorice modera-tora 2. 3. i 4. koncilskog zasjedanja. (Ostala trojica su bili kardinali: G. P. Agagianian, J. Döpfner i L. J. Suenens). Lercaro je često intervenirao na koncilskim zasjedanjima, posebno na 72. generalnoj kongregaciji, kad je podnio relaciju na shemu Konstitucije o sv. Liturgiji.

30. siječnja 1964. god. Lercaro postaje članom **Savjeta za provođenje u djelo Konstitucije o sv. Liturgiji**. Malo kasnije postao je prvim predsjednikom toga Savjeta. Za sve što je taj Savjet učinio na liturgijskom polju, posebno na izdavanju liturgijskih knjiga, treba najviše zahvaliti kardinalu Lercaru kao njegovu predsjedniku i prefektu Sv. kongr. obreda. Na prvoj Sinodi biskupa 1967. god. dao je Lercaro opširan izvještaj o stanju i dometu liturgijske obnove. Kardinalu Lercaru su zaista povjeravane teške i odgovorne dužnosti. On ih je pak znao mudro i razborito voditi.

Karitativni rad kard. Lercara je također poznat. God. 1953. osniva u Bologni »**Fraterno aiuto cristiano**«. Okuplja oko sebe siromašne mladiće-studente svih rasa i socijalnih položaja. Ovi su mladići bili za kardinala radost i sredstvo susreta sa stvarnošću života. Oni su mu pomogli da ne živi samo od prošlosti i da se ne okameni. Među njima je i izdahnuo.

Geslom: »**Kuća Božja među kućama ljudi**« prodirao je Lercaro u nove periferije Bologne podižući nove crkve, centre molitve i kršćanske obnove, iako uvijek nije imao dovoljno financijskih sredstava. Stvarao je nove centre i osvajao nove terene koji su u pokrajini Romagni i Emiliji bili zarasli u korov indiferentizma i ostilnosti prema vjerskom i crkvenom.

Sa smrću kardinala Jakova Lercara gubimo čovjeka koji je bio odan Bogu, koji je vjerno služio Crkvi i ljudima bez granica. Ako bismo ukratko htjeli sažeti njegovu djelatnost, mogli bismo reći da se on zalagao za siromaštvo Crkve, jer je u tome vidio njezinu snagu i slavu. Zalagao se za evangelizaciju siromaha, za obnovu liturgije, za kolegijalitet biskupa, za vjersku slobodu, za nov odnos Crkve prema svijetu.

Papa Pavao VI. uputio je 20. V. 1974. pismo kard. Lercaru u prigodi 60. obljetnice njegova svećeničkog ređenja. Tada mu je, između ostaloga, rekao: »Posebno Ti zahvaljujem za poticaj koji si dao svetoj liturgiji i za marljivu aktivnost koju si uložio u radu za II. vatikanski sabor.« Sjećajući se života i rada blagopokojnog kardinala Lercara, i mi smo mu posebno zahvalni za rad oko liturgijske obnove i za rad koji je uložio u pripremama za Drugi vat. sabor, za vrijeme njegova održavanja i za provođenje u život njegovih dokumenata.

Stjepan Čovo

PRIMLJENE KNJIGE

DANICA 1977, **hrvatski katolički kalendar** (knjiga). Izdalo HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1976. DANICA 1977. raznolika je i bogata tekstovima i likovnim prilozima. Ističe se prilog za djecu (Mala Danica) i prilog za naše ljude u inozemstvu (Braći izvan Domovine). Članci su raspoređeni kao i u prijašnjim izdanjima na tematiku: Za bolji svijet, Lijepo i zgodno, Diljem Domovine, Zanimljivo i korisno... — Cijena 35 din. Naručuje se kod izdavača: Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb.

Bono Mazić: **SVETAC KOJI TO MOŽDA NIJE — Životopis fra Stjepana Sorića, trećeg samostanskog reda sv. Franje, glagoljaša**. Knjiga od 328 stranica ukusno je opremljena i bogata podacima o pok. fra Stjepanu. Narudžbe: Samostan sv. Josipa, Sukošanska 8, 58000 Split.

Dr. Janko Penić, **SABRANA DJELA, I. (Prilog kulturnoj povijesti zagrebačke nadbiskupije i hrvatskog naroda)**, Zagreb 1976. Knjiga od 470 str. donosi: 1. Propovijedi za sve nedjelje i blagdane u godini; 2. Članci msgra. dra J. Penića; 3. Prikazi i ocjene msgra. dra J. Penića; 4. »Soliloquia Mocricensia« ili razgovori sa samim sobom u Mokricama god. 1939. i 1940.; 5. Recenzije i prikazi o djelima dra J. Penića I—II; 6. Autobiografija dra J. Penića. — Cijena 150 din. Narudžbe: Dr. Janko Penić, kanonik, Kaptol 19, 41000 Zagreb.

Georges Huber: **MOJ ĆE ANĐEO ICI PRED TOBOM**. S francuskog preveo Radovan Grgec, izdalo HKD sv. Ćirila i Metoda Zagreb 1976. u nizu »Novi vidici«, svezak 8. G. Huber, katolički laik, u navedenoj knjizi od 128 str. iznosi